

i EØS-utvalget

(KS)

tirsdag den 19. november kl. 15.15

Møtet vart leidd av leiaren i EØS-utvalet, Haakon Blankenborg.

Til stades var: Frå utanrikskomiteen: Haakon Blankenborg, Marit Arnstad, Kjell Magne Bondevik, Kaci Kullmann Five, Kirsti Kolle Grøndahl, Anne Enger Lahnstein, Vidar Bjørnstad (for Brit Hoel) og Erna Solberg (for Jan Petersen).

Frå EFTA/EØS-delegasjonen: Einar Steensnæs, Roger Gudmundseth og Reidar Johansen.

Av Regjeringas medlemmer var til stades: Utanriksminister Bjørn Tore Godal.

Følgjande embetsmenn var gitt adgang til møtet: Politisk rådgjevar Jardar E. Flaa, Utanriksdepartementet, ekspedisjonssjef Atle Leikvoll, Utanriksdepartementet, pressetalsmann Ingvard Havnen, Utanriksdepartementet og byråsjef Beate B. Ekeberg, Utanriksdepartementet.

Vidare var til stades komiteens sekretær, Åge B. Grutle.

Dagsorden:

1. Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 25. november 1996. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 12. november d. å., med oversikt over de relevante rettsakter.
2. Eventuelt.

Sak nr. 1

Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 25. november 1996. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 12. november d.å., med oversikt over de relevante rettsakter.

LEIAREN: Vi går laus på sakslista på same måte som vanleg. Først rettsaktene: Utgangspunktet er det samandraget og den oversikta som er oversendt frå Utanriksdepartementet.

Utanriksministeren, ver så god.

(KS)

UTENRIKSMINISTER BJØRN TORE GODAL: La meg først si for opplysningens skyld at det har inntrådt organisatoriske endringer i Regjeringens arbeid med disse spørsmålene. Det som uformelt og ukorrekt kalles "UD Handel", er delt, i den forstand at utenriksministeren sitter med multilaterale økonomiske organisasjoner og regelverk på handelspolitikken område også, inkludert EØS-EU-relaterte saker i den forbindelse, WTO, OECD og andre internasjonale økonomiske organisasjoner, mens næringsministeren i ny regi har handelens internasjonaliseringsaspekter - eksportfremme, handelsdelegasjoner, det som lå i den gamle utenriksøkonomiske avdeling 3 - for "gamle" handelsministre som husker sånt - så den delingen som var i hennes tidligere apparat, er nå for så vidt ført videre på den måten at jeg har avtaleverket og de internasjonale organisasjonene, og hun har det jeg nå nevner, inkludert eksportfremme, skipsfarten og garanti-spørsmålene, for å si det grovt. Mer følger siden, for dem som måtte være interessert i det. Det medfører, og det kan også være greit for EØS-interesserte, at i tilknytning til mitt arbeid på dette feltet, er det to politikere som er mest i fokus; statssekretær Siri Bjerke kommer til å stille med økonomiske samarbeidsspørsmål både i Øst- og Vest-Europa i tillegg til det hun har fra før, og nyutnevnt politisk rådgiver, Jardar Flaa, som sitter bak her, kommer også til å arbeide med handelspolitiske spørsmål. Ellers er oppsettet på embetsmannssiden i UD for EØS-saker det samme som før: Spesialråd Magnus og ekspedisjonssjef Leikvoll, for å ta de to mest sentrale. Men alle de andre er der, stort sett.

La meg så gå løs på dagens tekst: Som en vil se, er det altså 13 saker omtalt i den omdelte liste som forventes å komme til behandling i EØS-komiteen den 22. november. Ti av disse sakene er rettsaker som skal innlemmes i EØS-avtalen, og tre av sakene gjelder tekniske endringer av forskjellig slag, som det framgår av den tilsendte oversikt. Før jeg går på det, la meg si litt om arbeidet med de endrede rutiner i EØS-saker, som det har vært ønske om i Stortinget. Nye rutiner for informasjon til Stortinget og konsultasjoner med Stortinget må selvfølgelig da være i samsvar med Stortingets vedtak av 18. juni i år om endring av forretningsordenen, § 13 A. Nå har EØS-utvalget fått overlevert en foreløpig oversikt over antatt EØS-relevante forslag til EF-rettsaker og vedtatte EØS-relevante EF-rettsaker. Jeg vil understreke at den listen dere nå har fått, er foreløpig og garantert ikke uttømmende. Omfanget av listen er bestemt ut fra den oversikt EFTA-siden har pr. i dag over foreslåtte og vedtatte EF-rettsaker, og det er altså en foreløpig vurdering som ligger til grunn når det gjelder EØS-relevansen for dette. Men dette kan forandre seg. Det innebærer at noen forslag til rettsaker sikkert vil bli tatt ut av denne svære, foreløpige listen, og noen

(KS)

vil komme inn, i en jevnlig oppdatert oversikt. Enkelte av de vedtatte rettsaktene er vedlagt i norsk språkversjon, og omtalen av disse forslagene og vedtatte rettsakter i tilsvarende format som den kommenterte liste som er den vi har utgangspunkt i for dagens møte, vil vi selvfølgelig tilstille på vanlig måte, og vi forventer en fullstendig liste i sin første versjon oversendt Stortinget rundt årsskiftet - men så rullerende lister etter det. Det er det jeg har å si om den delen av saken, og vi kan eventuelt komme tilbake om det er spørsmål til selve rutinen der.

Når det gjelder de rettsakter som jeg i dag hadde tenkt å si noe om innledningsvis, skal jeg prøve å unngå et "heldekningstepp" i forhold til de omsendte papirer. Jeg skjønner at det ikke har vært vanlig å predike teksten fra A til Å, fordi en forutsettes å ha lest det som er omdelt - men noen kommentarer til det jeg oppfatter som det viktigste:

Jeg føler personlig at den viktigste saken i dag er endring i Protokoll 4, om europeisk kumulasjon. Det var den siste saken jeg så på som handelsminister for tre år siden - og da trodde jeg det ville gå fort - med sikte på å få til en ordning for europeisk kumulasjon. Men nå er dette endelig på plass, og det betyr at vi får et alleuropeisk handelsområde for første gang i verdenshistorien - et alleuropeisk handelsområde hvor man uten hindringer gjennom opprinnelsesregler og tollsatser fritt kan handle med hverandre. Hva har f.eks. vært situasjonen nå? Dersom en polsk produsent ønsker norske innsatsvarer i sitt produkt, vil dette polske produkt, om det skal eksporteres til EU, bli stilt overfor gamle krav om opprinnelsesregler og tollsatser for eksport til EUs marked. Med andre ord, det er ikke noe incitament for norsk samhandel med Polen hvis Polen for dette produktet har EU som et viktig marked. Og slike eksempler kan mangfoldiggjøres i tusentall, selvsagt. Særlig for små land i Europa med en utadventt økonomi er det ødeleggende å bli stilt overfor de gamle middelalderkravene om opprinnelsesregler og tollsatser. Når dette har tatt tid, er det fordi vi særlig i Sentral-Europa har hatt land - Østerrike, Sveits, Tsjekkia og andre - som faktisk har fortsatt tollkrigene ut fra isolerte nasjonale hensyn, mens de fleste andre land, både i EFTA og EU, gjennomgående har vært interessert i å lage et system som avskaffer handelshindringer à la tollsatser i forhold til det som jo må være en utilsiktet effekt, for vi er jo enige om frihandel med EU, og vi er enige om frihandel mellom EU og de øst-europeiske landene. Derfor må vi anta at det er utilsiktet at vi så lenge har levd med ettertraksten av opprinnelsesregler som altså virker sterkt handelshemmende, fordi det fins jo nesten ikke et produkt som ikke har sin opprinnelse gjennom flere lands komponenter, som kjent. Jeg viser da til det som står i den omdelte liste. Det er bare, etter mitt skjønn,

(KS)

positive effekter ved dette, minus det regnestykket man eventuelt kunne gjøre seg om tapte tollinntekter for noen land, men det er minimalt i den store sammenheng.

Når det gjelder de øvrige saker, er det klart at spørsmålet om fastsettelse av maksimumsverdier for rester av plantevernmidler på og i korn og næringsmidler av animalsk opprinnelse, side 1 i den omdelte liste, er viktig, og det har vært gjenstand for drøfting, så vidt jeg skjønner, i komiteen ved tidligere anledninger. Jeg vil understreke at rettsakten ikke regulerer hvilke plantemidler som kan omsettes på det norske marked. Norge har som kjent her et ikke tidsavgrenset unntak fra EF-reglene om markedsføring og bruk av plantevernmidler. Det vi her står overfor, er en rettsakt som krever endringer i den norske forskriften av desember 1993, om rester av plantevernmidler i næringsstoffer. Endringen går i hovedsak ut på å innføre maksimumsgrenser for nye stoffer - en lang rekke nye stoffer - som er omtalt i oversikten, hvor vi i Norge ikke har hatt maksimumsgrenser - med andre ord, en potensielt uheldig situasjon - men nå med strengere krav enn før. Men på ett punkt heves maksimumsgrensen for det ene stoffet som omfattes av forskriften, hvor vi har hatt en noe lavere verdi. De organer som stiller med dette, Statens Næringsmiddeltilsyn, har ingen helsemessige betenkeligheter ved dette. De ser generelt denne endringen i totalsum som en skjerping av reglene til fordel for forbrukerne, og det ene unntak vurderes som helsemessig uproblematisk av fagmyndighetene.

På sidene 2 og 3 har en to forordninger som går på trygdellovgivningen. Jeg oppfatter de endringene som er forklart i detalj, som en styrking av arbeidstakernes og EØS-borgernes rettigheter, som vi må ønske sterkt velkommen av de grunner som det er redegjort for i det omsendte notat. Det samme gjelder for så vidt det som står på sidene 3 og 4 i listen, hvor de omtaler to beslutninger av den administrative kommisjonen for trygd, som går løs på et administrativt problem, nemlig en forenklet oppgjørsform for refusjon av sykebehandling ved midlertidig opphold i et annet EØS-land. Også her viser jeg til det omdelte dokument og kan eventuelt komme tilbake til det ved spørsmål.

På side 5 i den omdelte liste har vi kommisjonsforordning som gjelder gruppeunntak fra forbudet mot konkurransbegrensende samarbeid i luftfartssektoren. Jeg må tilstå at det var ukjent for meg som utenriksminister at vi her hadde gruppevise unntak i et sånt omfang, som altså går på å være unntak i forhold til en konkurransesituasjon. Men det har vi ganske mye av i luftfarten. Og onde tunger vil ha det til at dette er en ettertrakst av luftfartsselskapenes kartellvirksomhet, hvor man til de grader gjennomregulerer virksomheten at alle skummer fløten av et fraktmarked for både passasjerer og frakt som gjør at prisene blir for høye. Men de gruppevise unntakene, som også EU har gått inn for, har jo sin basis i at

KS)

på noen områder er vi interessert i at bransjen ikke konkurrerer andre i hjel - f.eks. med basis i krav til sikkerhet eller andre ting. Derfor er det fortsatt gruppevis unntak for konkurranse på dette området. Men når det her foreslås en endring, er det fordi vi vel i hovedsak oppfatter unntakene som noe som er u-nødvendig i en situasjon hvor fraktselskapene blir enige om priser som ligger atskillig høyere enn det markedet har akseptert. Og for SAS Cargos del har de for lengst markedstilpasset seg ny situasjon. Prisene er allerede lavere enn det som framkommer gjennom konsultasjoner. Dette har derfor ingen negativ effekt for SAS Cargos konkurransesituasjon, og det er grunnen til at vi da syns dette er en uproblematisk justering for Norges vedkommende. Men jeg tror vi kommer tilbake til luftfarten og gruppevis unntak i andre sammenhenger, ikke fordi jeg kjenner til nye rettsframstøt fra EU eller andres side, men fordi det er et stort og viktig felt, ikke minst for samferdselskomiteen i Stortinget, og antakelig også for EØS-utvalget ved framtidige korsveier.

På side 6 har vi minimumsforskrifter for sikkerhet og helse, bruk av arbeidsutstyr - dette er minimumsbestemmelser som skjerper reglene. Har det vært noen innsigelser på norsk side, er det fordi det blir dyrere å håndheve skjerpede bestemmelser. Og der hvor vi har behov for bestemmelser som ikke står i minimumsdirektivet, fortsetter vi med dem på eget nasjonalt grunnlag.

På side 7 er det to kommisjonsvedtak om miljøkriterier for tildeling av EFs miljømerke på de tre logisk sammenhengende områder: sengetøy, T-skjorter og lyspærer med to sokler. Jeg gjør oppmerksom på at dette knytter seg altså ikke til hva som er lovlige produkter - det vurderes etter helt andre kriterier - det knytter seg til miljømerking av disse tre gruppene av produkter. Det er Regjeringens standpunkt, uavhengig av denne saken, at vi er tjent med et felles miljømerke i Europa på sikt, nemlig den blå eller røde eller grønne lilje - er den blå? EUs blå lilje? Men vi har også svanemerket i Norge, og det er full anledning til formelt sett å fortsette med ulike merkeordninger, men vi tror det er en fordel ut fra det indre markeds hensyn å ha ett miljømerke når vi er kommet til 1997 og skal diskutere dette forfra med EU. Men vi ser altså det som ligger her som uproblematisk. Det er på ett punkt hvor svanemerket stiller større krav enn den blå lilje - hvis den fortsatt er blå - og det er lyspærer med to sokler. Jeg måtte lese tre lag med dokumenter for å skjønne hva "lyspærer med to sokler" var - det er lysrør. De som har lysrør på kjøkkenet, vil vite at det er to sokler. Så det er svaret på det hvis noen hadde tenkt å spørre om det.

På side 7 har vi to rådsdirektiver om avfall - Baselkonvensjonen. Dette er altså en global FN-konvensjon om transport av farlig avfall som både

S)

Norge og EU allerede har ratifisert. Og dette er da tilpasning av det i EØS-sammenheng, dvs. at det er en gjennomføring av det samme i EØS-sammenheng og medfører derfor ingen endringer i forhold til det vi allerede har tatt innover oss i norsk sammenheng.

Kumulasjon har jeg nevnt, og det siste punkt er MEDIA II-programmet, hvor hensikten er å fremme utvikling og distribusjon av europeiske audiovisuelle verker og utdanning av profesjonelle filmarbeidere. Her er det mediaforpliktelser også for Norge i en størrelsesorden på 6,4 mill. kr for 1996, og sannsynligvis nærmere 8 mill. kr i 1997. Vi tar selvsagt i EØS-komiteen om noen dager forbehold om Stortingets samtykke på det spørsmålet, og vi vil ha en proposisjon i oppfølgingen av dette. Vi ser MEDIA II-programmet som noe vi ønsker å støtte og har støttet tidligere. Det er ledd i å lage en kulturell identitet i Europa på nasjonalstatenes grunnlag som unngår at vi overkjøres fullstendig av et amerikansk kommersialisert marked som tar bukta og begge endene - både fra oss og fra andre - om vi ikke har en kulturpolitikk på dette området.

(EK)

LEIAREN: Lat meg først seie om den tilsende oversikta over moglege EØS-relevante forslag og vedtatte EØS-relevante EF-rettsakter at dette er eit veldig bra opplegg som er heilt i samsvar med det ønsket som kom fram under debatten i sommar. Når vi får kommentarane på desse rettsaktene og oppdatering av dette, vil det vere eit godt hjelpemiddel og sannsynleg også eit slikt hjelpemiddel at ein kan sortere behandlinga av rettsaktene i EØS-utvalet. Ein kan då ta fleire, tilgrensande rettsakter samtidig, og ikkje få litt hummer og kanari. Som det no blir, vil det gjere planlegginga enklare.

REIDAR JOHANSEN (SV): Først til det direktivet som omhandler restverdier av plantevernmidler. Det har vært framme her i utvalget minst et par ganger før, og vi har varslet at man burde legge ned veto. Dessuten bør vi på nasjonalt grunnlag kunne senke maksimumsverdiene på de nye stoffene som blir omtalt i direktivet, og vi bør kunne beholde den lavere maksimumsverdien på korn som vi allerede har. På det grunnlag ber vi om at Regjeringen bruker sin mulighet til å nedlegge veto mot det direktivet.

Så et par spørsmål som går på miljømerking. Jeg vil gjerne vite hva det betyr når det står at et ansvarlig organ på søknad skal kunne tildele merket når betingelsene er oppfylt. Betyr det reelt sett at et av de ansvarlige organer eventuelt kan avvise en

(EK)

slik søknad hvis ikke forutsetningene er tilfredsstillende? Fra vår side gikk vi imot grunnlagsdirektivet for denne miljømerkingen. Jeg synes det er litt uryddig når vi får to miljømerker parallelt.

Til slutt har jeg et spørsmål omkring kumulasjon. Det kan i første omgang virke tilsynelatende positivt og bra, men det er jo ikke helt kostnadsfritt. Har Regjeringen gjort noen beregninger av hva dette vil bety i form av mertransport - altså en større belastning på miljøet og konsekvensene på det området?

KACI KULLMANN FIVE (H): Fra Høyres side kan jeg ikke se problemer med noen av de direktivene og sakene som ligger her.

Når det gjelder rådsdirektivet om rester av plantevernmidler i korn, har selvfølgelig vi også sett nøye på det. Vi mener at helheten her er mer enn akseptabel, og tar til etterretning at det står at økningen innebærer ingen risiko for overskridelse av grensene for akseptabelt daglig inntak av dette stoffet. På den bakgrunn ser jeg ikke noen grunn til å ha negative anmerkninger til Regjeringens opplegg om å akseptere dette.

Når det gjelder endringen av Protokoll 4, vil jeg - i likhet med utenriksministeren - si at det er meget gledelig at vi endelig får til dette. Jeg tror det er såpass teknisk at jeg nærmest har sett spørsmålstegnene i øynene hos de fleste utenlandske politikere når man har forsøkt å bringe temaet på bane, så det har ikke vært langt fremme på dagsordenen. Men det er altså fryktelig viktig i praksis, og jeg er svært, svært glad for å se at det nå endelig ser ut til å gå i havn. Jeg synes man fortjener honnør for å ha greid å komme frem til et så positivt resultat.

MARIT ARNSTAD (SP): Det er en del gjengangere på disse møtene.

Vi har fra Senterpartiets side hatt merknader tidligere når det gjelder direktivene omkring plantevernmidler. Jeg viser til disse merknadene, som er forholdsvis kritiske, på samme måte som Reidar Johansen nå uttrykte. Vi ser på disse direktivene slik at de omhandler miljøspørsmål, altså at rester av plantevernmidler er miljørelaterte spørsmål. Jeg har forstått at Regjeringen anser dette som et vare spørsmål, og dermed ikke er opptatt av at dette fraviker prinsippet om at Norge på egen hånd skal kunne opprett-

(EK)

holde høyere miljøstandarder dersom vi ønsker det. Det er noe av basisen for den reservasjon vi har hatt tidligere, og som vi også har i forhold til det direktivet som foreligger i dag, selv om det direktivet i seg selv ikke utgjør en så stor bit av det hele som de tidligere direktivene har gjort.

Når det gjelder direktivet om miljømerking, må jeg si at detaljkravene som kommer, er ganske utrolige. Vi har hatt merknader til grunndirektivene når det gjelder miljømerking.

Vi er for det første kritiske til en tilpassning til EUs miljømerke dersom det betyr at vi reduserer de miljøkravene vi selv ville hatt. Det utenriksministeren nå sier om at en skal samordne merkene, er et nytt signal fra Regjeringen. Handelsministeren har tidligere framholdt at en her ville ha to merker parallelt, nemlig EUs blå merke og Svanemerket, og at de skal videreføres hver for seg. Men jeg skjønner av det signalet som kommer i dag, at en ønsker en samordning av de merkene en har, altså det nordiske Svanemerket og EUs merke.

Jeg er enig i at det må være en fordel med samordning, for å ha to forskjellige merker, som næringslivet også betaler for å kunne bruke, og som har helt forskjellige kriterier, er ganske uryddig. Men hvis en samordner til ett merke, bør en samordne i forhold til det nordiske Svanemerket, som miljømessig er et langt bedre merke enn EUs merke. Svanemerket tar bl.a. i betraktning hvordan et produkt er laget, bruken av f.eks. energi i prosessen og den type ting, og ikke bare produktets miljøkvalitet som sådant. Dersom en skal samordne, er det ingen tvil om at en bør forholde seg til det nordiske Svanemerket og ikke få en samordning knyttet til EUs miljømerke. Vi har hatt merknader og anbefalt veto mot grunndirektivet når det gjelder miljømerking, og jeg viser til det i forhold til de enkeltvedtakene som det her gjelder.

Jeg har en liten kommentar til dagsordenen - jeg tar det nå med en gang, for det er en bagatell. Det siste punktet på dagsordenen til EØS-komiteen er en korrigerende av direktiv som omhandler plantevernmidler. Jeg vil bare høre om det ligger noen realiteter i det, eller om det bare er rent tekniske justeringer.

(EK)

EINAR STEENSNÆS (KRF): Utenriksministeren har selvfølgelig rett i at det direktivet som gjelder fastsettelse av maksimumsverdier for rester av plantevernmidler på og i korn, inneholder en god del positive ting i og med at det er flere stoffer som nå får fastsatt sin maksimumsverdi. Men det er dette ene stoffet med det vanskelige navnet "Pirimifosmetyl" hvor en altså får en høyere maksimumsverdi enn i dag. Det syns vi i Kristelig Folkeparti er ugreit. Men vi legger til grunn at denne økningen av maksimumsverdien likevel er slik at den ligger godt innenfor det som innebærer en helsemessig risiko. Vi har da anført våre bekymringer for den type direktiver. Men vi er klar over at i en avtale som EØS-avtalen vil det innimellom komme slike direktiver hvor man har kritiske merknader. Vi er for vår del veldig bevisst på når vi skal bruke vetoinstituttet, og vi er innstilt på å bruke det på en slik måte at når det tas i bruk - og vi mener nok at Regjeringen er for tilbakeholden med å bruke det - er det på områder som er så problematiske at man må si skikkelig fra gjennom veto.

Så har jeg bare lyst til å spørre når det gjelder den saklige formuleringen: Direktivets maksimumsverdi for dette stoffets innhold i korn er noe høyere enn det vi har i dag. Etter min hukommelse var det snakk om en femdobling. Nå trenger ikke en femdobling i og for seg være dramatisk. Men til selve forståelsen av formuleringen vil jeg gjerne at utenriksministeren kommenterer det forholdet at en femdobling av maksimumssatsen blir formulert som "noe høyere" enn i dag.

(AGK)

Når det så gjelder europeisk kumulasjon, har jeg bare et spørsmål. Jeg mener at utenriksministeren brukte uttrykket pan-europeisk. Siden dette er et regelverk som går på tvers av frihandelsavtalene for å unngå at en kommer opp i uheldige situasjoner med tollgrenser der hvor landene innbyrdes har bygd ned tollgrensene, vil jeg spørre: Omfattes virkelig samtlige land i Europa av dette regelverket om europeisk kumulasjon?

(AGK)

UTENRIKSMINISTER BJØRN TORE GODAL: La meg begynne forfra. Jeg har med stor interesse notert meg innsigelser og har også registrert hva som er i samsvar med tidligere signaler, som jeg skjønner er kjent i EØS-komiteen fra tidligere. Vi ser rettsaktene om plantevern som en løsning på europeisk nivå, og som gir flere bestemmelser i Norge enn det vi har hatt fra før. Og det mener vi er en positiv utvikling, uavhengig av hvordan man forholder seg til det ene, hvor vi har registrert at det er forskjellige oppfatninger ute og går i komiteen. Det er riktig at det er en femdobling, men femdoblingen er på et meget lavt nivå og ut fra helsemyndighetenes oppriktige oppfatning uten helsemessig betydning. Har man i utgangspunktet en meget lav grense og den femdobles, kan grensen likevel være meget lav, og den er ifølge helsemyndighetene godt innenfor det en med enhver fornuft kan oppfatte som en påkjenning - et helsemessig problem. Jeg registrerer at det er ulike faglige politiske vurderinger i forsamlingen, og det er jo greit.

Det er mulig jeg var litt lite presis når det gjelder miljømerkespørsmålene. Det er helt avgjørende å være klar over at miljømerking ikke er det samme som at produkter er lovlige eller ulovlige. Dette er et kvalitetsmerke ekstra, som gjør at forbrukerne skal kunne vite at kjøper de noe med svanemerke eller med EUs miljømerke, har de en slags ekstra garanti for at dette er gode produkter. Og det er ikke noe til hinder for å videreføre disse ordningene. Men det ligger i EØS-avtalen at vi i 1997 skal sette oss ned og se på sammenhengen mellom disse merkene. Det er jo i norsk interesse å være med på å påvirke kravene til et EU miljømerke. Jeg vil tippe at på det området vi nå har diskutert, blir det skjerpede krav på mange viktige områder. Men det får vi se. Vi har nå ekspertise involvert i drøftinger av disse spørsmålene, og de som står på svanemerkets krav, har en sterk interesse av å gjøre sin innflytelse gjeldende i fall det skulle bli et felles europeisk miljømerke. Men dette er ikke ting som vi har bundet oss opp til. Vi har ikke bestemt oss for at det ene skal avvikles og det andre skal videreføres. Men det er Regjeringens posisjon at det vil være en fordel med et miljømerke på høyt nivå som forbrukere i hele Europa kunne forholde seg til. Men vi har selvfølgelig ikke trukket noen konklusjoner på det punktet.

Når det gjelder kumulasjon, omfatter den 29 land. Det er EU/EFTA-land og land i Sentral- og Øst-Europa, ikke Russland. Hvis man tenker på Europa fra Atlanterhavet til Ural, er pan-europeisk et galt uttrykk, men det er de land jeg nå snakker om - land med assosierings-/frihandelsavtale med EU og EFTA-land, EU-land. Det er i alle fall temmelig all-europeisk, for å si det sånn. Men status for forhandlingene med Russland er, som man vet, kompliserte og dessverre ikke kommet så langt. Er det noen som savner kommentar på noe?

(AGK)

Når det gjelder spørsmålet om avslutningen på dagsordenen, Eventuelt, om korrigerings, som Arnstad spurte om, er det en ren språklig rettelse. Det er ikke en ny substans, ikke en ny politikk på dette området.

REIDAR JOHANSEN (SV): Jeg spurte om innholdet i det som blir omtalt i miljømerkedirektivet. Når det står at et ansvarlig organ skal kunne tildele, betyr det i realiteten at en kan avvise det?

UTENRIKSMINISTER BJØRN TORE GODAL: Det betyr at de som organiserer ordningen, enten det er svanemerket eller EUs merke, kan avvise et produkt som ikke tilfredsstillende kriteriene.

Transportkostnader ved kumulasjon er ikke beregnet.

SAK NR. 2

Eventuelt

LEIAREN: Det gjeld EØS-komiteens dagsorden.

(GSR)

KACI KULLMANN FIVE (H): Jeg vil be om å få en liten redegjørelse om punkt nr. 8, laksesaken - om det er noen ny utvikling i den.

LEIAREN: Vi tek med Reidar Johansen med det same.

REIDAR JOHANSEN (SV): Det gjelder spørsmålet om differensiert arbeidsgiveravgift.

Ifølge intervju med Knut Almestad i ESA i Nordlys den 13. november sier Almestad ganske klart at "det spørs om graderingen i avgiftssatser kan opprettholdes", og han viser til det arbeidet som pågår i ESA.

Jeg vil gjerne be utenriksministeren si noe om realitetene i dette og om tidsperspektivet eventuelt for det arbeidet som pågår.

(GSR)

LEIAREN: Då tek vi først den saka som direkte gjeld dagsordenen for EØS-komiteen, nemleg laksesaka.

UTENRIKSMINISTER BJØRN TORE GODAL: Tilfeldigvis var jeg i Brussel i går og samtalte med tre kommissærer, og laks stod på dagsordenen i samtale med van den Broek, det er han som er ansvarlig for EØS-avtalen, og vi oppfatter laksespørsmålet som et EØS-anliggende. Det er derfor vi med en viss forskrekkelse har registrert at EU har anlagt dette som en sak som de gjør mot andre tredjeland, nærmest med Norge som utenforstående nasjon som en skal innlede en handelspolitisk prosedyre med både med basis i subsidieregler og antidumping-regler. Her har kommisjonen inntatt en annen formell posisjon. Men jeg bør kanskje tilføye i denne forsamling at det er mitt inntrykk at når kommisjonen har inntatt en annen formell posisjon, så betyr ikke det at man har bestemt seg for et ubehagelig resultat. Man velger heller å ta ubehaget med Norge på formelt grunnlag framfor å begynne en svær prosedyre med EU-landene som vi anklage kommisjonen for ikke å behandle saken korrekt om man ikke gjør det på den måten som skotske og irske oppdrettere har gått inn for. Det betyr ikke at vi ikke stadig gjentar at vi ser dette som et EØS-anliggende og ikke som en sak mot tredjeland, men det kommer vi ikke noen vei med. Det er makta som rår i et sånt spørsmål.

Det som er uklart også etter gårsdagens samtale, er selvfølgelig hva som blir resultatet av de prosedyrer som EU-kommisjonen nå har innledet. Det er positivt i seg selv - og det tillot jeg meg å si - at kommisjonen har motsatt seg midlertidige forføyninger mot norsk lakseeksport i påvente av en løsning. Det bad nemlig de skotske og irske oppdrettere om, men det har de ikke fått medhold i. Det er grunn til å tro at denne prosedyren trekker langt utover i neste år - for å være oppreis - før man er i nærheten av noe resultat. Jeg sa at vi fra norsk side har lagt stor vekt på selvpålagte restriksjoner, som vi ikke bare praktiserer i sikkerhetspolitikken, men også her, for å ha en viss kontroll med den produktive utvikling - forbegrensninger og annet som vil være kjent fra miljøet. Det er et tegn på at vi ønsker ryddige og siviliserte forhold omkring dette, og det ble notert. Jeg hadde inntrykk av - uten at det kan kringkastes - at man verdsatte og satte pris på de tiltak som var truffet, men av det kan man ikke avlede konklusjonen på kommisjonens undersøkelser. Så det er status. Jeg er ikke mer pessimist etter samtalene enn jeg var da jeg kom; jeg tipper heller litt over i en annen retning, men det vil være altfor dristig nå å si at dette går bra. Det er det dessverre ikke mulig å si med sikkerhet.

(GSR)

Jeg kan kanskje avslutte med hans sluttbemerkning. Han sa: "I can assure you that the commission is eating salmon to the maximum of our capacity." Så det står godt på menyen, og de spiser norsk laks.

Differensiert arbeidsgiveravgift. Vi drøfter nå enkelte detaljer i den ordningen med ESA. Det er ikke mulig å si noe om tidsperspektivet her. Vi vil selvsagt informere EØS-utvalget når vi vet noe om hva som kan bli resultatet av disse drøftelsene. Dette er jo en gjenganger gjennom tidene - og det er ikke mer å si om det p.t.

MARIT ARNSTAD (SP): Vi har tidligere fått opplyst at den vurderingen som ESA nå foretar, tas det sikte på å avslutte ved årsskiftet 1996-97. Vet utenriksministeren om det tidspunktet fortsatt er aktuelt, eller vil det ta lengre tid?

UTENRIKSMINISTER BJØRN TORE GODAL: Jeg håper vi kan bli ferdige med det raskt, for å si det sånn, at dette ikke drar ut. Jeg kan ikke love ved årsskiftet, men det er mulig de jobber etter det perspektivet - la oss satse på det.

LEIAREN: Fleire har ikkje bedt om ordet, og møtet er slutt.

Neste møte blir den 4. desember. Kva som er grunnen til det litt merkelege tidspunktet kan eg ikkje hugse, men det blir iallfall møte onsdag den 4. desember.

Møtet slutt kl. 15.55.